

Utánnnyomás a Szabadság c. napilap július 7-i (hétfői) számából

A megmaradás isteni csoda

Örmény ünnepség Szamosújváron

Világosító Szent Gergely ünnepét ülték meg szombaton Szamosújváron a helyi, az ország különböző részeiből, Magyarországról és az Észak-Amerikából hazaérkezett örmények. A templomi megemlékezésen, az erdélyi örmény hagyományokat bemutató kiállításon, illetve az ezt követő szeretetvendégségen jelen volt dr. Jakubinyi György római katolikus érsek, dr. Issekutz Sarolta, az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület elnöke, Varujan Vosgian, a Romániai Örmények Egyesületének elnöke, Varujan Pampuccian, a román parlament örmény kisebbségi képviselője és számos más helyi közéleti személyiség.

A rendezvény templomi szertartással vette kezdetét. A szentmisét celebráló dr. Jakubinyi György érsek, a Romániai Örménykatolikus Egyházmegye püspöki rangú apostoli kormányzójának papi asszisztenciájában részt vett Geréb Péter beszercei főesperes, Jakab Gábor kerekdombi plébános és a szamosújvári örménykatolikus plébános, Szakács Endre.

Geréb Péter igehirdetésében az örmény nép és az örmény egyház nehéz évszázadairól, súlyos megpróbáltatásairól beszélt. Egy francia gondolkodót idézve mondotta: isteni csoda, hogy a nehéz megpróbáltatások ellenére az örmény, a zsidó vagy a magyar nép nem pusztult el. Ha e csodát keressük az örmények életében, akkor eljutunk Világosító Szent Gergely életútjához, személyes példájához, amivel fényt és megújulást hozott e nép számára. Nem véletlen, hogy az utókor a mai napig hálás e jeles egyházi személyiségnek: az örmények változatlan büszkeséggel ünneplik szerte a világon, így Szamosújváron is. Az igehirdető felidézte a múlt évszázad első nagy holokausztját is, amikor a törökök és a kurdok több mint 1,2 millió örményt pusztítottak el: a férfiakat leöldösték, a nőket és gyerekeket sivatagi éhhalálra ítélték.

A főesperes kitért Antal József néhai magyar miniszterelnök halálos ágyán elhangzott szavaira is: „Keresztény Magyarországot akarok!”. Mint fogalmazott, egy nép jövőjét meghatározó hasonló kívánság 1700 évvel ezelőtt hangzott el először Világosító Szent Gergely szájából. E szavak aktualitása napjainkban minden kornál időszerűbb, fogalmazott az igehirdető.

A templomi szertartás után került sor a város új képgalériájában megrendezett örmény kulturális kiállítás megnyitójára, ahol Szamosújvár örmény alkotóitól fennmaradt festmények, szobrok, kegytárgyak, korabeli könyvek, különféle nyomtatványok kerültek a közönség elé. A kiállítás anyagát először Kolozsváron mutatták be, és innen tért haza szülőhelyére, Szamosújvárra, ahogyan azt Nicolae Pop polgármester megfogalmazta. A kormánypárti előljáró beszédében nagyra értékelte az örmény lakosság hozzájárulását a város fejlődéséhez. Mint fogalmazott, itteni letelepedésük új kezdetet jelentett a város életében.

Dr. Jakubinyi György érsek a kiállítást méltató beszédében kitért arra, hogy a népi hovatarozás és a vallás elválaszthatatlan egymástól. Példák erre a kiállított képek, kegytárgyak, vagy a családi eseményekről készült korabeli felvételek, amelyek szinte kivétel nélkül a család életében bekövetkezett egyházi eseményekhez (kereszttség, házasság vagy más szertartásokhoz) kapcsolódnak. Ez mutatja a jövőt is számunkra, fogalmazott az érsek, aki beszédét magyarul és románul is elmondotta.

Sajnos sem a többségében román előadók, sem a szervezők nem gondoltak fordításra, pedig sok olyan magyarországi és hazai örménymagyar vendég is részt vett a rendezvényen, akik szívesen meghallgatták volna magyarul is az elhangzó beszédeket. A Romániai Örmények Szövetségének elnöke, Varujan Vosgian azonban továbbra sem nézi jó szemmel a „magyarörménykedést”, ami nem egy esetben konfliktusforrást jelentett az örmény szervezetek együttműködésében.

Varujan Vosgian a kiállítás megnyitón elhangzó beszédében némiképp a konszenzusra

törekedve, a közös múlt ápolását, a hagyományok megtartását hangsúlyozta. A történelemben visszakanyarodva az örmények 700 éves vándorlásáról szólt, akik befogadó országukban megtelepedve, mindenhol értéket alkottak, környezetüket felvirágoztatták. A megmaradás súlyos kihívásairól szólva elmondotta: európai szociológiai kutatások bizonyítják, hogy azok az emberek, akik elhagyják szülőföldjüket, és idegenben telepednek le, a második nemzedékbeli leszármazottaiknak csak kis százaléka őrzi meg anyanyelvét. A fejlődés információt hoz, de kultúrát nem. A megmaradáshoz a gyökerekből kell építkezni, ahogyan itt Szamosújváron is történik, fogalmazott a beszélő.

A rendezvényt követő ünnepi ebéden Örményország bukaresti nagykövetségének egyik munkatársa is köszöntötte a résztvevőket. A jelenlévők elénekelték az örmény, majd a székely himnuszt.

Makkay József

Pillanatképek dohogással

Hívó ember számára a szentmise egyszerre komoly, felemelő és lélekvidámító esemény. Így volt ez július 5-én Szamosújvárott is az örmény templomban, ahol Jakubinyi György gyulafehérvári érsek, örmény apostoli kormányzó celebrálta az ünnepi szentmisét. Világosító Szent Gergely ünnepére ellátogattak az erzsébetvárosi örmény plébánia képviselőitől az ottani templom gondját viselő idős hölgyek s ugyancsak jöttek Gyergyószentmiklósról is, méghozzá az ottani örmény templom kórusa. Ellátogattak Bukarestből románörmények is. Magyarországról egy egész autóbusszal érkeztek jónéhány budapesti kerületi örmény önkormányzat képviselői, a szegedi önkormányzat, számos taggal képviseltette magát a Fővárosi Örmény Önkormányzat, nemkülönben az országos örmény testület is. Útközben az autóbusszon békésen, vidáman, heveskedve, megértően folyt a beszélgetés és a sokféle tennivalóról a vita. A magyar szóba időnként örmény is keveredett, elsősorban Balabianian Hartioun képviselő úr jóvoltából.

A mise fényét emelte a gyergyóiak kiváló, csiszolt előadása, a saragán, valamint a Miatyánk, amelyet a kórus illendően, őseink örmény nyelvén énekelt. Áldozás alatt külön művészi élményben volt részünk. A kórusról ugyanis felhangzott, áradt és csillogott Kirkósa Júlia csodálatos hangja.

Ebéd után a plébánia kertjében a művésznőt is kamera elé állította a kolozsvári tévé stábja. Kirkósa Júlia utána keserűen jegyezte meg: - Interjú csinálnak velem s azt sem tudják, ki vagyok.

Ebéd... mint korábban is, a nagyszámú vendégseregére való tekintettel volt „felsőház” és „alsóház”, vagyis a VIP-sereg a plébánia termében ült asztalhoz, a többiek a vendégfogadásra berendezett, tágas pincében. Az ünnepség előkészítésében és lebonyolításában jeleskedő szamosújvári asszonyok kitettek magukért: ízekre és mennyiségre senkinek sem lehetett panasza. Külön meglepetés volt, hogy ezúttal nem egyszerűen hurutos levest kaptunk, hanem valódi ángádzsáburt. Képzem, mennyi munkába és időbe kerülhetett, amíg megbögyörgették az iszonyú mennyiségű „fület”.

Ebéd közben a „felsőház”-ból lelátogatott az érsek úr áldással.

Volt aztán más is, aki „alászállt”: Esztegár úr érdeklődött, hogy ízlik-e az étel s elégedett volt, hogy: - Összeszedtük a pénzt ehhez az ünnepséghez.

Csapatunk nem volt elégedett, mert legalább egy fél szóval szerette volna a nagytekintélyű Esztegár úrtól azt hallani, hogy „köszönjük”, miután a Fővárosi és az Országos Örmény Önkormányzat egyaránt jelentős összeg előzetes átutalásával járult hozzá a nap költségeihez. Ez a két magyarországi önkormányzati testület egyébként a szükségessé vált harangjátékra ugyancsak megszavazott és átutalt Szamosújvárra: a fővárosiak 100 ezer, míg az országos képviselőtestület 250 ezer forintot. Sajnos, erről szó sem esett, legalábbis az illetékes